

J ā ņ i .

Steigšus steidzamos darbos skraidīja meitas. Vēji vien līgoja. Kurināja krāsni, cepa karašas, bērza grīdas, galdus un solus, mazgāja logus.

Annele, kur vien pietapdama, bij strādājusi tādā pat darbības kārstumā.

Bet nu likās viss apdarīts. Karlīne pabeidza pēdējo. Kājas pūtinādama, meitene savilka tās uz nobērzta sola un jautāja Karlīni: "Jāņi, Jāņi! Kas tie tādi ir tie Jāņi?"

"Un to tu vēl nezini? Esi gan tu mulķe meitene," Karlīne zobojās. "A, lai ir," Annele spītīga atcirta.

"Tad ej nost no sola!" Karlīne dzina.

Annele negāja. Karlīne sapurināja. Vēl negāja. Par to viņa nu dabāja

plecā: "A, neklausī nū! Redz, kā u!"

Mājas pieplūda svaigu karašu tvana.

Ap palaunaga laiku katram bij roka gārds, smaršīgs rausis ar galu.

Kopa nu bij apkopta. Liziņa un Karlīne apvilka tīras jakas, uzsēja ciema lakatiņus. Katrai bij uz rokas kurvītis ar dzijas kamoliņu un nazi. Annele zināja: viņas ies uz Tērvetes ličiem pēc ozolzariem. Bet Karlīne šodien bij nikna.

Meitene izskrēja laukā. Nostājas pie dārziņa. Gaidīja karam acīm. Vai tad tiešām paies garām? Vai tad viņu līdz nepems?

Karlīne jau zināms ne. Tā aizskrēja lieliem soļiem. Liziņa aiz

viņas. Bet pie lielās laidaru liepas atskatījās atpakaļ.

"Na, meiten, ko tu tā stāvi un kārni. Nāc! Aši, aši, ka panākam Karlīni".

Tas nebij divreiz jāsaka. Ai, kā veicās skriešana! Karlīnei tas jau bij teju, teju. Kad tik tā būtu drusku pagaidījusi. Bet tā negaidīja.

Mežmalā tikai atskatījās. Palika gluži nikna.

"Nu, Liziņ, kad tu to kverpli vēl līdz, tad' ardievu, tad' es tevi vairs negaidu."

Aizskrēja, ka ceļš vien noputēja.

Annele rija elsas:

"Kverplis, es esot kverplis!"

Acis tai migloja. Nevarēja paiet.

"Ej nu ej, vai ta Karlīne tevi sauca par kverpli? Tas jau bij tas kovārnis, lūk, priedes zarā!"

"Kovārnis jau nevelkas, bet laižas."

"Nu tad tā būs bijusi vabolīte. Skat, kāda tepat zemē, zeltotiem spārniņiem".

"Vabolīte jau arī laižas".

"Nu tad laidīsimies mēs arī. Parādīsim tai Karlīnei, ko mēs varam."

Viņas izskrēja mežam cauri svešā laukmalē. Karlīnes tur nejauca. Lai skrien! Gāja vienas pašas, uzmeklēdamas, kur taisnaks ceļš. Cauri biežam rudzu laukam brida pa šauru ežu. Liziņas galva, saules apspīdēta, gāja pāri vārpām, Annelei vārpas slidēja pāri galvai.

Eža izbeidzās pie āboliņa lauka. Laukā ēda divas stirnas. Pacēla galvas un nekustīgi skatījās, ko darīs nācējas. Ka tās nogriezās sāpus, uz Tervētes krasta nogāzi, stirnas sāka atkal mierīgi ganīties.

Nogāze bij augsta un stāva, visādiem lapu kokiem krāšņi noaugusi.

Bet visskaistākie bij ozoli, kas pacēlas rindām vien pašā lielākā stāvumā. Ozoli, ozoli! Ai, cik stalti, cik kupli! Annele vēl tādus kokus nebij redzējusi.

Lai gan ozoli likas laiduši savus zarus pavisam zemu, pietikt viņiem bij grūti, jo zeme atkāpās straujā slīpumā. Liziņa veltīgi izlēkājās gar kokiem no vienas, no otras puses. Piepeži tai izslidēja kāja. Jautri iekliegdamās, kā rautin norauta viņa bruca uz leju, Anneli līdz raudama. Gan turējās abas pie krūmiem, pie zālēm, aiz kazeņu stīgam, bet līdzsvaru atdabāja tikai pašā lejā, kur varena puķaina pļava aizplētās priekšā kā mūris. Liču loču mirdzēja Tērvete. To ieslēdza augstās, kupli noaugušās krastu nogāzes. Pārī viņam auga lielais skuju mežs. Putni čivināja krastos, mežā ūbeles dūca, par visiem skaņaki sauca kāda žēla pogoņāja bakstiņa.

"Purva lakstīgala, dzi! Žēl, ka nedzied vairs ista. Tad tev būtu ko brīnīties."

Annelei ir ta bij ko brīnīties. Kādi koki še bij, kāda pļava un kādi vareni liči! Savādāki putni, citas, savādas puķes, nekā Iļenos. Zilgalvītes ziedēja tik cieši kopā, kā saauostas spilgtu dzeltenī zilu raibumu greznotā villainē, pipenes ~~stāvāja~~ staroja lielām zvaigznēm, divainas puķes zeltoti ziedošiem kātiem kāpa stāvu Annelei par galvu un Liziņa deva viņam tik lepnu vārdu: karalcepteris!

"Iļenos nav tādu puķu."

"Iļenos klejo vēji pār kalniem, bet šite kalns stāv lielājiem vējiem priekšā un sargā puķes. Un ja kalns dod savu pavēni, saule savu siltumu, Tērvete savu valgumu, kas tad puķēm še ko jauki neziedēt!"

Pa taciņu lēzenākā vietā, meitenes uzkāpa atkal kalnā. Te nu bij vesals lidums jaunu ozoliņu, kuņu zari bij viegli pievarami, te varēja

bagātīgu nodevu ņemt no viņu kuplā zaļuma. Salauzusi pa pazarēm ozolpušķus, Liziņa atsēdas uz kraujās nogāzes un sāka čakli pīt vainagus, bet Annele pakāpās augstāk skatīties svešo apkārtni: kādā šē bij citādi kalni, krasti, dziļas pļavas bija, atkal kalni, svešas mājas, birzes, meži. No diviem, rudzu laukos iegrimušiem skursteņiem kāpa stāvi, skaisti zili dūmu stabi. Bet pāri laukiem pīrbēja un drebēja sasilušais gaiss saules slīpājos staros sīksūkiem vilnišiem.

"Kas tie tur par skursteņiem?" Annele čukstot jautāja, itkā baidīdamās traucēt saulainā klusuma.

"Tur ir Laukmales. Mums tuviradi. Tur iesim kādreiz ciemā."

Ilgī stāvēja meitene. Pasaule, pasaule! Jaukā, klusā.

Skarbi nobijās, kad no pakalna, pāri upes lejai uzšāvas pirmā dziesma:

"Jāni, Jāni, kas tie Jāni, līgo, līgo!
Kas tos Jānus ielīgoja, līgo, līgo!
Kas tos Jānus ielīgoja, līgo, līgo!
Pirmie gani, pēc arāji, līgo, līgo!"

Tūlīt arī atsaucās pretī no otra pakalna:

"Pirmie gani, pēc arāji, līgo, līgo!
Visupēci jaunas meitas, līgo, līgo!
Tad vēl pate māmuļiņa, līgo, līgo!
Jāņu zāles lasīdama, līgo, līgo!"

Un tā nu ieskanējās tuvienē, tālienē, šaipus upei, viņpus upei.
Gani līgoja, visi gani līgoja.

"Klausies nu! Nu sākās Jāni. Gani jau tos ielīgo."

Un tad jau līgoja turpat tuvumā grāvā.

"Ai, Jānīti, Dieva dēlis, līgo, līgo!
"Ko tu vedi vezumā, līgo, līgo!
"Meitām raibus ziļu ratus, līgo, līgo!
"Puišiem caunu cepurītes, līgo, līgo!"

"Dzirdi nu, kā tur līgo! Tā ir Karlīne! Cits neviens. Tā viņai iet dziesma tiru tirumis. Uu, Karlīne, uu! Mēs te esam."

Karline atsaucās. "Uu! Un tu domā, es jās nedzirdēju? Es jau tepat biju, tikai nelikos dzirdis, jo gribēju ātrāk nopīt vaiņagus, nekā tu. Bet par to man arī ir skaisti! Lūk! Vai tev ir tādi?"

Karline papurināja uz rokas stilba savērtos vaiņagus. Tad izņēma no vidus kādu, paslepus turētu un uzmeta galvā Annelei.

"Tas tev par to kverpli," un gārdi smējās.

Vaiņags bij no zemeņu mētrām biezin biezs, sulotam sarkanām ogām.

Labā bij Karline.

"Tikai mazlietiņ pagaidi, tad es arī būšu gatava, tad iesim reizē", teica Liziņa.

"Ne acu mirkli negaidīšu. Vārti vēl jāpušķo, lopi jāagaida, puišiem vakariņas jādod. Kad Ingam nav uz galda laikā, viņš sper zemes gaisā. Un kur nu vēl šovakar, kad jāgatavo lampas!"

Rudzu lauks nokustēja. Karline aizsteidzās pa ežu. Vēl tālumā dzirdēja to ligojot:

"Dieviņš brida rudzu lauku, ligo, ligo!
Ar pelēku mētelīti, ligo, ligo!
Brien, Dieviņi, lēni, liegi, ligo, ligo!
Lai ziediņi nemitāji, ligo, ligo!"

Nu arī Liziņa bij ar vaiņagu pišanu galā. Vecmāmiņai no tīriem ozoliem vien, tēvam pārmijus ar sarkano un balto amoliņu, mātēi ar rudzu puķēm, tēvocim Ansim ar pipenēm. Nu varēja iet mājā.

Pretējā krastā sarkanas iekvēlojās priedes. Zaļgani sartāja debesī, pār tumšo mežu, iedegās spoži balts mēnessirpis. Viegli balts miglas mākonis aizklāja vienu upes kārklu.

"Ligo, ligo, ligo! nemitīgi skanēja gaisā no pakalna uz pakalnu, no tuvienes uz tālieni.

Birzes un druvas stāvēja klusas, klusas, kā elpu aizturēdamas, kā

6.

priekā klausīdamās, cik jauki skan cilvēku balsis.

**** o O o ****